

Aanvullend vleermuisonderzoek

Kerklaan 81 in Wieringen

In opdracht van Search Ingenieursbureau B.V.

Colofon

Rapportnummer : 1514
Projectnummer : 2350

Opdrachtgever : Search Ingenieursbureau B.V.
Contactpersoon : Dhr. J. Geerdink

Opdrachtnemer : Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
0314 641910
info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl
IBAN NL87 RABO 03 88 40 73 44
Btw nr. NL8076.79.616.B01
KvK 09100544

Auteur(s) : Ing. R. Boerboom
Controle : Drs. L.M.A. Witjes
Status : Definitief (versie 2)

Datum : 05-11-2015

Foto voorblad : Plangebied (T. Asbreuk)

Wijze van citeren : Boerboom, R. (2015), Aanvullend vleermuisonderzoek Kerklaan 81 in Wateringen. Definitief rapport 1514. Staring Advies, Hoog-Keppel.

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

Colofon	1
1 Inleiding en doel	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Doel	3
2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	4
2.1 Gegevens plangebied	4
2.2 Beschrijving van het plangebied	4
2.3 Geplande werkzaamheden	4
3 Het ecologisch onderzoek	6
3.1 Onderzoeksmethode	6
3.2 Resultaten	7
4 Toetsing aan de Flora- en faunawet	8
4.1 Wettelijk kader	8
4.2 Plangebied	8
5 Conclusie	9
6 Bijlagen	10
Bijlage 1 Onderzoeksresultaten	11
Bijlage 2 Wettelijk kader Flora- en faunawet	12

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Bij een ruimtelijke ontwikkeling verlangt de huidige wetgeving een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet een plannenmaker oplegt. Voor het slopen van het huidige bebouwing aan de Kerklaan 81 in Wateringen was het noodzakelijk het plangebied ecologisch te beoordelen in het kader van de Flora- en faunawet. Staring Advies heeft daarom een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd en is onder andere tot de conclusie gekomen dat bij sloop van het gebouw aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is (SSA, rapportnummer 1421). De heer Geerdink van Search Ingenieursbureau BV is betrokken bij de plannen en heeft Staring Advies gevraagd om het aanvullend vleermuisonderzoek uit te voeren.

1.2 Doel

In deze rapportage worden de resultaten van het aanvullend onderzoek besproken en getoetst aan het wettelijk kader van de Flora- en faunawet. Het aanvullend onderzoek is met name gericht op vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in de aanwezige bebouwing.

Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)".

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: Kerklaan 81
Plaats: Wateringen
Gemeente: Westland
Provincie: Zuid-Holland

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is gelegen in Wateringen, in de gemeente Westland (zie figuur 1). Het plangebied grenst aan twee zijden aan bebouwing met aangrenzend openbaar groen en aan twee zijden aan een doorgaande weg (zie figuur 2).

De directe omgeving van het plangebied bestaat uit woningen en enkele bedrijfsgebouwen, afgewisseld met tuinen, bestrating, bermen, beplanting en open water. Het plangebied betreft een woonhuis en een oud bijgebouw met een tuin, een vijver en opgaande (tuin)beplanting.

2.3 Geplande werkzaamheden

Men is voornemens om de aanwezige bebouwing te slopen en op deze locatie nieuwe woningen te realiseren.

3 Het ecologisch onderzoek

3.1 Onderzoeksmethode

De bebouwing is potentieel geschikt als kraam- en zomerverblijfplaats of als balts- en paarverblijfplaats voor gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Het vleermuisprotocol adviseert om bij het vermoeden op verblijfplaatsen in gebouwen van de genoemde soorten gericht vleermuisonderzoek uit te voeren middels 2 avond- of ochtendbezoeken in de periode 15 mei - 15 juli en 2 bezoeken in de periode 15 augustus – 1 oktober.

Het plangebied is gedurende het veldseizoen van 2014 en 2015 door een ervaren vleermuisonderzoeker onderzocht in de perioden 15 mei - 15 juli en 15 augustus -1 oktober (zie tabel 1). Hierbij is gebruik gemaakt van een bat-detector, met opnameapparatuur. Bij het vleermuisonderzoek is met name gelet op in- en uitvliegende dieren, sociale geluiden vanuit de mogelijke verblijfplaatsen, zwermgedrag en algemeen gebiedsgebruik. De 2 nazomerronden zijn specifiek gericht op het zoeken naar balts- en paarlocaties van vleermuizen. Hierbij is met name gelet op de baltsroep van mannelijke vleermuizen. Het veldwerk is onder gunstige weersomstandigheden uitgevoerd (weinig wind, droog en gunstige temperaturen). Hierdoor is een volledig beeld ontstaan over het gebiedsgebruik.

Onderzoeker	Ronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
T. Asbreuk	1	04-09-2014	20.00 uur	Onbewolkt, droog, 17°C, wind 1 Bft
T. Asbreuk	2	26-09-2014	19.30 uur	Zwaar bewolkt, droog, 16°C, wind 1 Bft
T. Asbreuk	3	28-05-2015	21.30 uur	Licht bewolkt, droog, 13°C, wind 1 Bft
T. Asbreuk	4	15-06-2015	21.30 uur	Onbewolkt, droog, 16°C, wind 2 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek.

3.2 Resultaten

De resultaten van het veldonderzoek worden hieronder per aangetroffen soort weergegeven. De resultaten van de verschillende onderzoeksronden naar vleermuizen zijn samengevoegd tot een stippenkaart waarop het gebiedsgebruik door vleermuizen wordt weergegeven (zie bijlage 1). Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de verschillende aangetroffen soorten en hun gebiedsgebruik.

Gewone dwergvleermuis

Gedurende de twee nazomerronden (2014) zijn uitsluitend enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen in en rondom het plangebied aangetroffen (zie bijlage 2). Tijdens de ronde van 4 september betrof het 2 tot 5 exemplaren. Gedurende de ronde van 26 september betrof het 1 tot 3 exemplaren. Er zijn geen baltsende gewone dwergvleermuizen of andere indicaties tot bewoning waargenomen. Er bevinden zich geen balts- en paarverblijven van deze vleermuissoort in het plangebied.

Gedurende de voorjaar- en zomerronden (2015) zijn eveneens uitsluitend enkele foeragerende exemplaren aangetroffen. Het ging wederom om relatief lage aantallen, tot maximaal 3 exemplaren. Er zijn geen indicaties tot bewoning waargenomen, zoals in- of uitvliegende dieren, sociale roep of zwermgedrag. Er zijn geen zomerverblijven of kraamkolonies van deze vleermuissoort aanwezig in het plangebied.

Ruige dwergvleermuis

Tijdens de tweede zomerronde (15-06-2015) is één foeragerend exemplaar aangetroffen in het plangebied (zie bijlage 1). Er zijn geen indicaties tot bewoning waargenomen, zoals in- of uitvliegende dieren, sociale roep of zwermgedrag. Er bevinden zich geen verblijfplaatsen van deze soort in het plangebied.

Er zijn geen overige vleermuissoorten aangetroffen in het plangebied en de directe omgeving.

4 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op aanwezige vleermuizen en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

4.1 Wettelijk kader

Vleermuizen zijn beschermd via de Flora- en faunawet en de EU-Habitatrichtlijn (zie bijlage 2). Alle vleermuissoorten zijn in de Flora- en faunawet opgenomen in tabel 3: streng beschermd. Van streng beschermde soorten zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen beschermd. De meeste vleermuissoorten gebruiken gedurende het jaar meerdere typen verblijfplaatsen. Dit zijn zomerverblijfplaatsen, winterverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen. Ze kunnen regelmatig van verblijfplaats wisselen. Met name de effecten van ruimtelijke ontwikkelingen op kraamverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen vereisen aandacht, aangezien die snel gevolgen kunnen hebben op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor bijvoorbeeld verblijfplaatsen van een solitair mannetje is dat minder snel het geval. Dit betekent dat tijdens en na de werkzaamheden de functie van elk type verblijfplaats (winterverblijfplaats, zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats, paarverblijfplaats) behouden moet blijven, zodat een gelijk aantal dieren er gebruik van kan maken. Ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn strikt beschermd.

4.2 Plangebied

Er zijn 2 vleermuissoorten aangetroffen in het plangebied en de directe omgeving: gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Beide soorten zijn uitsluitend foeragerend aangetroffen bij de opgaande begroeiing rondom de te slopen bebouwing. Het gaat om zeer lage aantallen. Het plangebied is niet in gebruik als vliegroute of essentieel foerageergebied voor vleermuizen. In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Het aanvragen van een ontheffing en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is niet noodzakelijk.

5 Conclusie

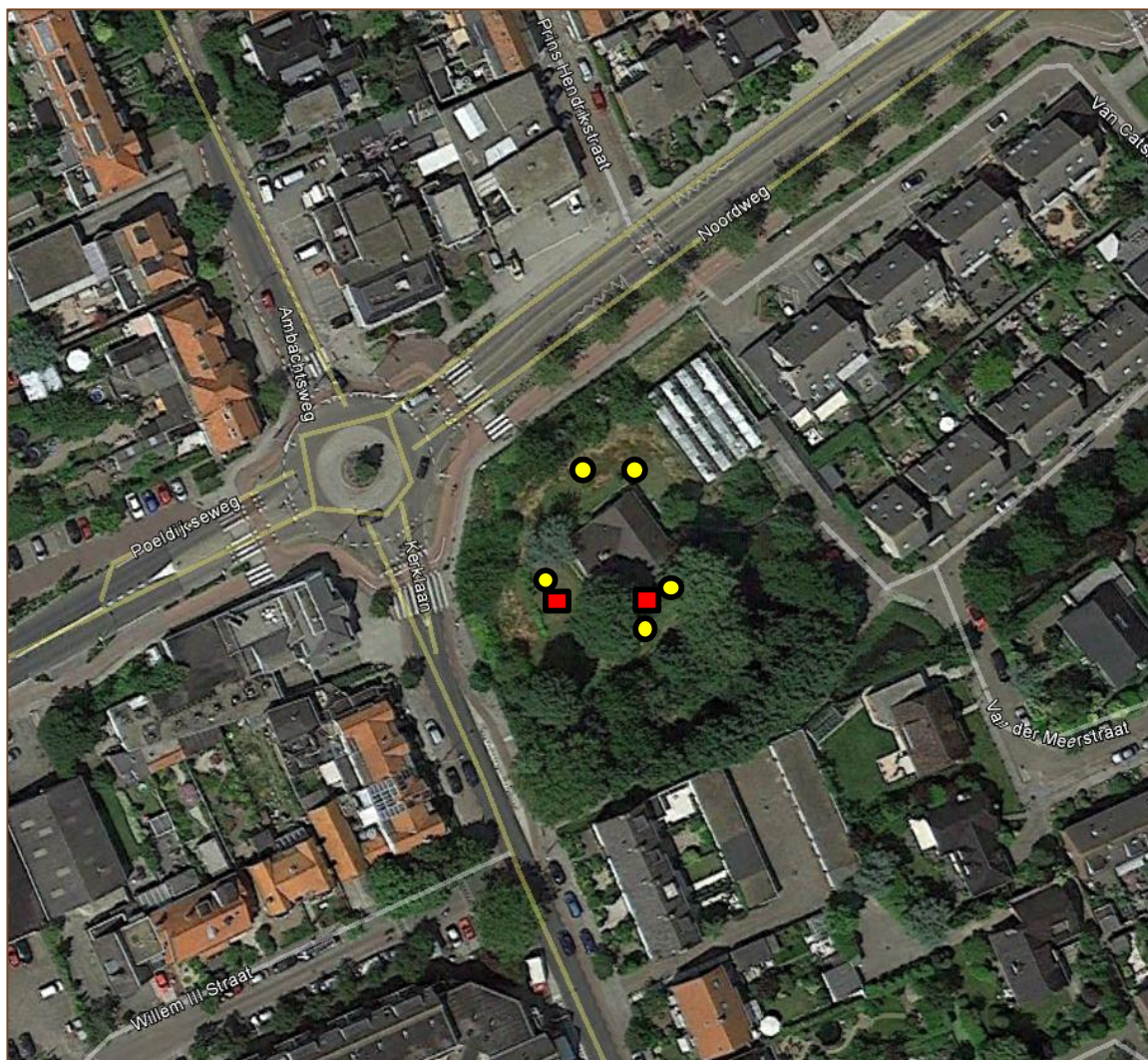
Aan de hand van de resultaten van het aanvullend vleermuisonderzoek op de locatie Kerklaan 81 in Wateringen kan de volgende conclusie worden getrokken:

Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in het plangebied. Het aanvragen van een ontheffing en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is niet noodzakelijk.

6 Bijlagen

- 1 **Onderzoeksresultaten**
- 2 **Wettelijk kader**

Bijlage 1 Onderzoeksresultaten

- Gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- Ruige dwergvleermuis (foeragerend)

Bijlage 2 Wettelijk kader Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2)	Lichte toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3)	Uitgebreide toets	Uitgebreide toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: “Lichte” toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de “lichte” toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode

Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet kan voldoende worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing

wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De

(fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl
